

**Výchovný ústav a střední škola Dřevohostice, Novosady 248, 751 14
Dřevohostice, tel/fax.581711022, 581711307 (Dále jen Zařízení)
e-mail: reditel@vumdrevohostice.cz
www.vumdrevohostice.cz**

**Školní výchovně vzdělávací program
pro výchovu a vzdělávání v zařízení pro výkon ústavní
výchovy
VÚ Dřevohostice
„RESOCIALIZACE“**

V Dřevohosticích 1.9.2016

Zpracoval: Bc. Jiří Caletka
vedoucí vychovatel

Schválil: Mgr. Karel Jakubál
ředitel

Obsah:

1.	Úvodní identifikační údaje	3
2.	Charakteristika školského zařízení.....	3
3.	Charakteristika Školního vzdělávacího programu	4
3.1.	Pojetí výchovné práce	4
3.2.	Cíle výchovné práce	4
3.3.	Rozvoj klíčových kompetencí	5
3.4.	Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech	7
3.5.	Spolupráce s rodiči a sociálními partnery	11
4.	Výchovně vzdělávací činnosti.....	12
4.1.	Rekreační činnosti	12
4.2.	Příprava na vyučování	13
4.3.	Zájmové činnosti	14
4.4.	Sebeobslužné a organizační činnosti.....	18
4.5.	Reedukační činnosti	21

1. Úvodní identifikační údaje

Název: **Výchovný ústav, Dětský domov se školou, základní škola a střední škola Dřevohostice, Novosady 248**

Adresa: Novosady 248
751 14 Dřevohostice

IČO: 70259917
Ředitel: Mgr. Karel Jakubál

Tel.: 581711022

web: www.vumdrevohostice.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Školské zařízení sdružuje:

1. Výchovný ústav - kapacita 28 dětí

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, pod č.j. 14 584/93-28 ze dne 29.6.1993

IČO: 00022985

Web: www.msmst.cz

2. Charakteristika školského zařízení

Výchovný ústav poskytuje péči dětem ve věku 15-18, resp. 26 let, u nichž byla nařízena ústavní výchova nebo vydáno předběžné opatření. Plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Účelem školského zařízení je předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů v chování dítěte a zmírňovat příčiny a důsledky již vzniklých poruch chování.

Výchovný ústav - celková kapacita 28 dětí zařazených do čtyř výchovných skupin.
Výchovná skupina má max. 8 dětí.

3. Charakteristika Školního vzdělávacího programu

– školského výchovného programu (dále jen ŠVP)

3.1. Pojetí výchovné práce

Cílem výchovné práce v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, jakým je Výchovný ústav Dřevohostice, je vytvoření bezpečného prostředí, které by dítěti umožnilo uspokojování základních materiálních, citových i speciálních potřeb, a které by zajišťovalo vhodné rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků s přihlédnutím k zájmům a zvláštnostem každého dítěte. Důležitá je podpora vzdělávacího působení školy, ale i uspokojování potřeb v oblasti rekreace a zábavy. Součástí výchovné práce je vedení dětí k sebeobsluze, pracovním a sociálním návykům tak, aby se po ukončení ústavní nebo ochranné výchovy mohly úspěšně zapojit do společnosti.

3.2. Cíle výchovné práce

Hlavním cílem mimoškolní výchovné práce je vedení dítěte k tomu, aby získalo takové kompetence, které mu umožní co možná nejlepší zařazení nebo návrat do společnosti.

Obecné cíle

Rozvoj osobnosti

Děti jsou ve výchovně vzdělávacím procesu vedeny k

- utváření hygienických návyků
- sebeobslužným činnostem, dodržování zásad správného denního režimu
- prohlubování vědomostí, dovedností a návyků
- rozvíjení poznávacích procesů
- regulaci vlastních negativních projevů chování
- překonávání překážek a řešení problémových situací
- rozvoji kreativity.

Rozvoj samostatného rozhodování

Výchovně vzdělávací proces směřuje k

- poznávání sebe samého v různých situacích
- potlačování negativních citových stavů a překonávání překážek a obtíží
- vyhledávání kompromisů
- přijímání odpovědnosti za vlastní rozhodování, jednání, chování a cítění.

Učit se být

Výchovně vzdělávací proces směřuje k

- utváření adekvátního sebevědomí
- kultivace emočního prožívání
- rozvíjení volných vlastností
- prohlubování dovedností potřebných k sebepoznání a sebehodnocení
- orientaci v sociálním prostředí jedince.

Učit se žít společně – spolupracovat

Výchovně vzdělávací proces směřuje k

- respektování lidského života
- oproštění od předsudků v oblasti osobní, národnostní a občanské identity, respektování identity druhých
- utváření slušného a odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- rozvoji komunikativních dovedností a dovedností hodnotných pro partnerský život
- utváření úcty k živé a neživé přírodě a zlepšování životního prostředí
- toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, kulturám a duchovním hodnotám

Výchovně vzdělávací proces v oblasti mimoškolních činností je založen na zásadách

- rovného přístupu - respektování autentické osobnosti dítěte
- individuálního přístupu
- zohledňování výchovně vzdělávacích potřeb dětí
- budování vzájemné důvěry, úcty, respektu a důstojnosti všech účastníků
- spolupráce, trpělivá podpora a pomoc
- budování důvěry a vzájemného vztahu
- převaha pozitivních stimulů
- poskytnutí korektivní, pozitivní zkušenosti
- zprostředkování nových zážitků a podnětů
- stručná, pevná a jasná pravidla.

3.3. Rozvoj klíčových kompetencí

Veškeré výchovné činnosti směřují k vytvoření klíčových kompetencí, které představují soubor znalostí, návyků a postojů, které jsou využitelné v praktických životních situacích. Klíčové kompetence představují pro dítě základ přípravy na život ve společnosti, celoživotní učení a vstup do pracovního procesu. Při rozvoji klíčových kompetencí navazujeme a dále rozvíjíme kompetence získávané v předškolním, základním a odborném vzdělávání. V jednotlivých oblastech výchovně vzdělávacího procesu v mimoškolní oblasti na těchto kompetencích stavíme a dále je rozvíjíme a podporujeme.

Základní klíčové kompetence

- dále jsou zahrnuty a rozpracovány v jednotlivých složkách výchovy.

3.3.1. Učební kompetence

Výchovně vzdělávací proces v mimoškolní činnosti směřuje k tomu, aby děti podle svých možností a schopností

- získaly vztah k učení se a vzdělávání
- vyhledávaly informace a chápaly jejich smysl, dokázaly je využít
- znaly obecně užívané termíny, znaky a symboly
- uměly uvést věci do vzájemných souvislostí.

3.3.2. Sociální, interpersonální a pracovní kompetence

Výchova a vzdělávání směřuje k tomu, aby děti byly připraveny podle svých možností a schopností

- orientovat se v mezilidských vztazích, uvědomovat si zpětnou vazbu vlivu svého chování na okolí
- rozpoznávat nevhodné a rizikové chování a uvědomuje si jeho možné důsledky
- zvládat běžné životní situace a emocionální problém, korigovat nepřízpůsobivé chování
- dodržovat zásady a pravidla chování, orientovat se v základních mravních hodnotách
- používat získané základní pracovní dovednosti a návyky v každodenních činnostech
- provádět pracovní činnosti a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický a duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislosti
- fungovat ve skupině, podílet se na společných činnostech, kooperovat ve skupině.

3.3.3. Kompetence řešit problémy

Výchově vzdělávací proces směřuje k tomu, aby děti byly podle svých schopností a možností schopny řešit různé životní situace

- vnímat nejruznější situace v zařízení i mimo něj, přemýšlet o příčinách a na základě zkušeností hledat řešení
- postihnout problém, nalézt a formulovat možnosti jeho řešení a uplatnit jej v praxi
- samostatně rozhodnout a zvažovat důsledky svého rozhodnutí, nést za ně odpovědnost.

3.3.4. Komunikativní kompetence

Výchovně vzdělávací proces je směřován k tomu, aby ve všech jeho oblastech byly rozvíjeny komunikativní dovednosti, děti by podle svých schopností a možností měly

- výstižně, souvisle a kultivovaně formulovat své myšlenky v písemném i ústním projevu
- diskutovat s vhodně volenou argumentací
- využívat získané komunikativní schopnosti k vytváření vzájemného vztahu k ostatním lidem
- rozumět různým textům – tiskopisy, informace, pokyny
- využívat možnosti komunikačních technologií.

3.3.5. Občanské kompetence a kulturní povědomí

Výchovně vzdělávací proces směřuje k tomu, aby děti podle svých možností a schopností uznávaly hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti, podporovaly hodnoty národní kultury. Děti by měly

- chápat funkci zákonů a společenských norem, znát svá práva a povinnosti
- respektovat odlišný způsob života jiných etnik, skupin a náboženství
- zvládat běžnou komunikaci s úřady
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci
- projevovat pozitivní vztah k životnímu prostředí.

3.4. Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech

Výchovně vzdělávací proces v oblasti mimoškolní probíhá po celý rok, a to i ve dnech, kdy není školní výuka. Činnosti probíhají podle jejich charakteru a jsou specifikovány v základní dokumentaci: roční výchovně vzdělávací plán, měsíční plán, týdenní plány.

Výchovná práce probíhá ve výchovné skupině vedené kmenovými vychovateli. Výchovná skupina funguje jako živý systém, ve kterém probíhají sociálně dynamické procesy, její život je tedy třeba ze strany vychovatelů plánovat a snižovat tak riziko paraskupinového dění. Základním principem fungování výchovné skupiny a výchovného kolektivu je složka režimová, tzn. stanovení funkčních, co možná reálnému životu, blízkých pravidel života skupiny (rodiny), jejich vyžadování, dodržování či přestoupení je realizováno formou každodenního slovního hodnocení.

V rámci výchovné skupiny se dítě dostává do sociálních situací, které do velké míry kopírují reálný život a prostřednictvím jeho fungování v těchto situacích dostává dítě vnitřní i vnější zpětné vazby o svých dovednostech, silných a slabých stránkách své osobnosti a získává tak nové prosociální návyky a vzorce chování využitelné v pozdějším reálném životě.

Mimoškolní činnost je organizována na základě koncepce a filozofie zařízení, ročního plánu výchovně vzdělávacích činností, měsíčních a týdenních plánů, které jsou vytvářeny za aktivní spoluúčasti dětí a na základě jejich zájmů. Na koordinaci výchovných činností se podílí a jejich plnění kontroluje vedoucí vychovatel a speciální pedagog.

3.4.1. *Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti*

Výchova a vzdělávání v mimoškolní oblasti poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností a dalšími aktivitami se zaměřením na různé oblasti

- *příprava na vyučování*
- *výchovně vzdělávací činnost* – rozvoj dovedností, návyků a sebeobslužných činností
- *zájmová činnost* - výchovná, vzdělávací, zájmová a tématická rekreační činnost spojená s místem sídla školského zařízení
- *rekreační činnost* - činnost spojená s pobytem mimo sídlo školského zařízení
- *reedukační činnost* - osvětová, metodická a odborná činnost, vedení k prevenci rizikového chování
- *individuální práce*- zejména vytvoření podmínek pro rozvoj nadaných dětí
- *nabídka spontánních činností*

Příprava na vyučování

Uskutečňuje se pravidelně a dále individuálně podle potřeb dětí. Navazuje na školní vzdělávání.

Výchovně vzdělávací činnost

- poskytuje především dětem zajímavou nabídku účelného využití volného času a reagovat na aktuální poptávku ze strany dětí
- přispívá k dalšímu rozvoji osobnosti dětí a návyků účelného nakládání s volným časem a snižuje výskyt problémových situací a rizikového chování
- pravidelnou činnost organizují vychovatelé
- nedílnou součástí jsou také činnosti sebeobslužné, činnosti zaměřené na chod domácnosti.

Zájmová činnost

Příležitostná činnost školského zařízení se uskutečňuje formou jednorázových nebo cyklických akcí. Jsou to zejména exkurze, přednášky, besedy, výlety a soustředění, nepravidelná činnost s dětmi, turnaje, příležitostné soutěže, zájmové činnosti s dětmi apod. Nedílnou součástí jsou také aktivity založené na principech projektových aktivit – jednorázového nebo dlouhodobějšího charakteru.

Rekreační činnost

Tato činnost se uskutečňuje formou pobytů a výcviků, jednorázových akcí. Dále pak formou krátkodobých akcí určených především pro děti s nevyhraněnými zájmy. Základem tohoto druhu činnosti je organizování pobytů, které jsou považovány za důležitou součást prevence rizikového chování dětí.

Reedukační činnost

Je poskytována podle podmínek a potřeb odbornou pomocí. Organizováním besed, přednášek, odborných instruktáží a konzultací, skupinových a individuálních sezení. Jde také o osvětovou, metodickou a odbornou činnost.

Individuální práce

Individuální práce je jednou z forem zájmového vzdělávání. Cílem je vyhledávat a podporovat talentované děti a umožnit jim jejich rozvoj. Zahrnuje i individuální práci s dítětem na základě programu rozvoje osobnosti, zvládání konfliktů...

Nabídka spontánních činností

Nabídka vychází vstříc těm skupinám, které chtějí naplňovat svůj volný čas v neorganizovaných a předem určených skupinách. Zařízení nabízí využívání sportovního vybavení, hudebních nástrojů, počítačů apod.

3.4.2. Obsah výchovy a vzdělávání v mimoškolní činnosti

Při stanovování obsahu činnosti vycházíme vedle pedagogických zásad, ze základních požadavků, které jsou specifické pro zájmové a výchovně vzdělávací činnosti v mimoškolní oblasti. Požadavek pedagogického ovlivňování volného času lze chápat jako nutnost citlivého pedagogického vedení dětí k účelnému využívání volného času. Děti jsou seznamovány s různou smysluplnou náplní volného času, které jim mají přinést uspokojení, kompenzaci a seberealizaci. Na základě poznání různých přiměřených aktivit se vytváří základy pozdějšího návyku na využívání volného času. Požadavek aktivity předpokládá vedení dětí k aktivnímu se zapojení do plánování, přípravy, realizace i hodnocení činnosti. Při naplňování požadavku seberealizace se snažíme, aby každé dítě mohlo uplatnit své specifické vlohy a schopnosti a být v některé oblasti lidských činností úspěšný. Děti nehodnotíme jenom navzájem srovnatelnými výsledky, ale oceňujeme snahu a výsledek s ohledem na možnosti a předpoklady dítěte. Požadavkem odpočinkového a rekreačního zaměření přispíváme k odstraňování únavy a regenerace duševní a fyzické síly.

3.4.3. Podmínky přijímání dětí

Děti jsou do našeho zařízení přijímány v průběhu celého školního roku na základě rozhodnutí soudu. Způsob přijímání se řídí podmínkami popsány ve vnitřním řádu zařízení.

Každé dítě je bezprostředně po nástupu do zařízení seznámeno s:

- podmínkami bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- vnitřním řádem
- školním řádem
- právy a povinnostmi
- organizací dne
- hodnocením dětí
- zařazením do třídy a skupiny.

3.4.5. Průběh a ukončování výchovně vzdělávací mimoškolní činnosti

Výchovně vzdělávací mimoškolní činnost probíhá v období školního roku (od září do června), ale také v období letních prázdnin alternativní formou.

Pobyt dítěte ve školském zařízení je ukončen:

- jestliže soud zrušil ústavní výchovu nebo ochrannou výchovu
- dosáhne-li zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvává do ukončení přípravy na povolání
- dosáhne-li věku 19 let, byla-li mu prodloužena ústavní výchova nebo ochranná výchova, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvává do ukončení přípravy na povolání
- jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěřením dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci
- po uplynutí 3 měsíců od vykonatelnosti předběžného opatření u dítěte, nebylo-li před uplynutím této doby zahájeno řízení ve věci samé

3.4.6. Podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání. Obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.

- vytvářet vhodné a nezbytné podmínky pro děti se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním
- vybavit se pomůckami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- dodržovat přísně zásady individuálního přístupu k dětem.

Děti zařazené do zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy jsou dětmi s poruchami chování. Všichni pedagogičtí pracovníci musí velmi dobře znát jejich individuální zvláštnosti, osobní diagnostiku a sociálně kulturní zvláštnosti, aby lépe pochopili jejich projevy a problémy a mohli tak volit vhodné metody při výchovné práci. Důležitá je motivace dětí, poskytování zpětné vazby o jejich chování a výkonu.

Nedílnou součástí celého výchovně vzdělávacího působení je spolupráce vychovatelů, asistentů pedagoga, vedoucího vychovatele, speciálního pedagoga a psychologa a popř. dalších odborníků (psychiatr, sociální kurátor, policie, probační a mediační služba,...).

3.4.7. Popis materiálního zabezpečení

Popis materiálního zabezpečení pro mimoškolní činnosti

- klubovny, relaxační místnost, místnost pro zájmovou činnost, posilovna, tělocvična, víceúčelové hřiště, žákovská knihovna
- prostory k ukládání (sklady, místnosti pro ukládání pomůcek, prostory pro ukládání nářadí)
- prostory pro komunitní setkávání – studovna, relaxace
- hygienické a odkládací prostory (šatny, WC, sprchové kouty, úklidové místnosti, prádelny)
- zdravotní izolace, kde jsou umístěvané nemocné děti
- lékárny umístěné na dostupných místech, knihy úrazů a poranění dětí a zaměstnanců
- prostory pro pedagogické pracovníky
- didaktické pomůcky, ICT a další potřeby a pomůcky podporující vzdělávání, aktivitu a tvořivost dětí.

Ubytování dětí

Děti jsou ubytovány v rámci výchovných skupin. Přesun dítěte do jiné výchovné skupiny je řešen na základě vlastní žádosti dítěte, na návrh skupinových vychovatelů, jiných pedagogických pracovníků a po schválení pedagogickým vedením.

Děti jsou na skupině ubytovány max. po 8 dětech. Na každé skupině mají dispozici pokoje pro 2-3 děti, koupelny, pračku a společenskou místnost. Děti si pod vedením vychovatelů starají samostatně o úklid prostor své skupiny, pečují si samostatně o ošacení. Pod vedením vychovatelů si také připravují a organizují celodenní stravu.

Materiální zabezpečení

Dětem je poskytováno **plné přímé zaopatření**, a to: stravování, ubytování, učební potřeby a pomůcky, úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání, úhrada nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyla péče vyžádána zákonnými zástupci (osobami odpovědnými za výchovu), kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých ze zařízení, úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Prádlem, ošacením, a obuví jsou děti vybavovány dle potřeby. Dále mohou být hrazeny: potřeby pro využití volného času a rekreaci, náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost, náklady na soutěžní akce, rekreace, náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Rovněž je při výchovně vzdělávací činnosti užíváno i dalšího materiálního vybavení výchovného ústavu např. sportovní náčiní (kola, lyže, brusle, lodě, tenisové rakety, pálky na stopní tenis, míče atd.), výtvarné potřeby, CD přehrávače, televize, videa a DVD přehrávače atd. Součástí zařízení je také venkovní hřiště, malá tělocvična, posilovna, stolní fotbálek, počítačové vybavení s připojením na internet, keramická pec.

3.4.8. Požadavky na personální zabezpečení

Mimoškolní činnost je zajišťována pedagogickými pracovníky – vedoucím vychovatelem, speciálním pedagogem - etopedem, externím psychologem, vychovateli a asistenty pedagoga.

3.4.9. Ekonomické podmínky

VÚ je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR. Po stránce ekonomické je zájmová vzdělávací činnost zabezpečována z rozpočtu školského zařízení. Školské zařízení je financováno prostřednictvím MŠMT ze státního rozpočtu.

3.4.10. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školské zařízení vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách vzdělávání a současně i přijímá opatření k prevenci rizik. Činnosti z hlediska BOZP a PO zajišťuje odborná firma. Všichni vedoucí zaměstnanci jsou proškolení odborně způsobilou osobou (1x za 2 roky), všichni zaměstnanci jsou minimálně jednou ročně proškoleni v oblasti BOZP a PO. Děti jsou proškoleny na začátku školního roku, při nástupu do zařízení. Před každou činností probíhá poučení dětí v rámci BOZP.

3.5. Spolupráce s rodiči a sociálními partnery

Zařízení spolupracuje s rodiči převážně písemnou nebo telefonickou formou. Jsou také kontaktováni při různých závažných obtížích ve výchově dítěte, při útěku dítěte ze zařízení apod. S rodiči jsou domlouvány prázdninové pobyty a krátkodobé dovolenky v rodině.

Z dlouhodobých zkušeností vyplývá, že s převážnou většinou rodičů není snadné navázat kontakt a i po navázání kontaktu je těžké jej udržet. V tomto smyslu se snažíme o pravidelnou komunikaci s rodiči, v případech složitějších vztahů se jej snažíme napravit a najít cestu k vzájemné komunikaci.

Zákonní zástupci mají možnost telefonicky kontaktovat pracovníky zařízení, mohou si domluvit osobní návštěvu dítěte i schůzku s pedagogickými pracovníky.

Nedílnou součástí působení na dítě s ústavní nebo ochrannou výchovou je aktivní spolupráce se sociálními kurátory. Spolupráce probíhá formou osobních návštěv a telefonických kontaktů.

Naše zařízení dále aktivně spolupracuje s diagnostickým ústavem, policií ČR, státním zastupitelstvím, probační a mediační službou, soudy, zařízeními pro výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody, zdravotnickými zařízeními, psychiatrickými léčebnami, občanskými a neziskovými organizacemi, školskými zařízeními, středními školami aj.

4. Výchovně vzdělávací činnosti

4.1. Rekreační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Výchovně vzdělávací činnost směřuje k

- uplatnění kompenzační funkce rekreace
- odstranění únavy z jednostranné činnosti
- regenerace duševní a fyzické síly
- využívání aktivního odpočinku
- prevence sociálně patologických jevů
- rozvíjení poznávacích procesů
- poznávání se v různých situacích
- rozvoj kreativity.

Obsah činností

- individuální a skupinové tělovýchovné činnosti zaměřené na uvolnění a relaxaci
- pohybové aktivity v přírodě – vycházky, turistika
- rekreační činnosti sezónního charakteru
- vícedenní výjezdy a pobyty spojené s kulturními, sportovními, turistickými , ekologickými aktivitami
- účast na zábavných akcích rekreačního charakteru
- návštěvy kina, divadla, koncertů, sportovních akcí apod.
- výlety rekreačního a relaxačního charakteru s cíleným programem.

Očekávané výstupy

Rekreační činnosti jsou organizovány tak, aby přispěly

- k rozvoji osobnosti dítěte , jeho návyků souvisejících s vhodným využitím volného času
- omezení četnosti problémového chování mezi dětmi a omezení výskytu sociálně patologických jevů
- pochopení významu aktivního odpočinku
- rozvoji fantazie a tvořivosti u dětí při plánování rekreačních aktivit.

Metody práce

Krátkodobé akce plánované za účasti dětí, několikadenní výjezdy, turistické aktivity, zátěžové akce, pracovní ekologické aktivity, sportovní akce a aktivity, meziústavní sportovní aktivity.

Klíčové kompetence

Dítě podle svých schopností a dovedností

- vnímá podstatu aktivního odpočinku a využívá techniky aktivního odpočinku
- rozpozná vhodné relaxační techniky a dokáže je využít
- dokáže vyhledávat informace v souvislosti s rekreací, chápe jejich smysl a dokáže je využít
- funguje ve skupině, podílí se na společných činnostech, kooperuje ve skupině
- rozpoznává vhodné a rizikové chování a uvědomuje si jeho možné důsledky.

4.2. Příprava na vyučování

Výchovně vzdělávací cíle

- doplnění vzdělávací činnosti školy
- prohlubování a rozvoj vědomostí, dovedností a návyků získaných při vyučování
- pěstování smyslu pro povinnost a odpovědnost
- ohleduplnost k ostatním a k pomoci slabším
- rozvíjení poznávacích procesů
- orientace v sociálním prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvíjení tolerance k jiným kulturám a duchovním hodnotám.

Obsah činností

- činnost v jednotlivých skupinách – pravidelná a individuální příprava na výuku, vypracovávání písemných a ústních úkolů
- práce s knihou- slovníky, encyklopedie, práce s internetem
- pravidelná kontrola učebních výsledků – spolupráce se školou
- prohlubování poznatků získaných ve škole při vycházkách, exkurzích v zájmové činnosti
- návštěva výstav, kulturních památek.

Očekávané výstupy

Dítě je vedeno k

- pěstování smyslu pro povinnost a odpovědnost
- osvojování návyků samostatné práce
- samostatná práce knihou, odbornou literaturou (encyklopedie, slovníky)
- rozvíjení vědomostí, dovedností, samostatnosti, zodpovědnosti.

Metody práce

Pravidelná a individuální příprava na vyučování, vlastní četba, vycházky a exkurze a další činnosti doplňující tématicky výuku.

Klíčové kompetence

- získat vztah k učení se a vzdělávání
- vyhledávat informace a chápat jejich smysl, dokázat je využít
- znát obecně užívané termíny, znaky, symboly
- umět uvést věci do vzájemných souvislostí
- výstižně, souvisle a kultivovaně formulovat své myšlenky v písemném i ústním projevu
- diskutovat vhodně volenou argumentací
- rozumět uznám textům- tiskoviny, informace, pokyny
- využívat možnost informačních technologií.

4.3. Zájmové činnosti

Zájmové činnosti estetické, výtvarné, rukodělné

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení tvořivosti, fantazie, představivosti
- rozvíjení estetického cítění a vnímání
- rozvoj kreativity
- učení se drobným řemeslným dovednostem
- naučit se prožívat vlastní tvorbu a mít z ní radost – pozitivní zkušenost
- poznávání kulturních tradic
- rozvíjení poznávacích procesů
- poznání se v různých situacích.

Obsah činností

Činnosti v rámci mimoškolních aktivit

- zobrazování skutečnosti, využití předlohy i fantazie
- prostorové techniky
- výtvarné techniky
- tvorba dekorací, doplňků, dárků.

Očekávané výstupy

- pozitivní prožitek
- zvládnutí nových technik, pracovních postupů
- aplikace a využití vlastní fantazie, kreativity.

Metody práce

Vysvětlování, předvádění, instruktáž, napodobování, hry, skupinové práce, tvořivé dílny, práce a činnosti v přírodě, výtvarné experimenty, využití atmosféry.

Klíčové kompetence

- umět uvést do vzájemných souvislostí
- používat získané pracovní dovednosti, návyky v každodenních činnostech
- provádět pracovní činnosti a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- kooperovat ve skupině na různých činnostech.

Zájmové činnosti pohybově sportovní

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení obratnosti, rozvíjení fyzické a psychické kondice
- rozvíjení týmové a skupinové spolupráce
- vedení k zdravému způsobu relaxace
- rozvíjení morálních vlastností a smysl pro fair-play
- rozvíjení volných vlastností
- kultivace emočního prožívání
- regulace vlastních negativních projevů chování
- přijímání odpovědnosti za vlastní rozhodování, chování a citění
- překonávání překážek a řešení problémových situací.

Obsah činností

- sportovní hry a aktivity , využití tělocvičného náradí, posilovny
- sportovní aktivity na venkovním hřišti, v přírodě, míčové hry,
- zimní sporty- lyžování, bruslení
- relaxace v sauně, v bazénu, využití dalších relaxačních metod
- turistické aktivity, in line bruslení, jízda na kole.

Očekávané výstupy

- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- rozvoj smyslu pro řád, dodržení pravidel
- zklidnění, změna činností- odreagování se pohybovou aktivitou
- umět zvítězit – radost z úspěchu, pozitivní zkušenost
- umět prohrát- vyrovnání se s neúspěchem
- rozvíjení vytrvalosti a trpělivosti .

Metody práce

Hry a sportovní aktivity, individuální a skupinové sportovní činnosti, instruktáž, trénink, soutěže, besedy.

Klíčové kompetence

- zvládat běžné životní situace a emocionální problém, korigovat nepříznivě chování
- samostatně rozhodovat, zvažovat důsledky svého rozhodnutí, nést za ně odpovědnost
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o fyzický rozvoj
- kooperovat ve skupině
- chápat funkci norem a pravidel
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci.

Zájmové činnosti taneční, hudební a dramatické

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení hlasových a jazykových schopností
- rozvíjení pohybové improvizace
- rozvoj kreativity
- rozvoj rytmických dovedností
- odreagování a relaxace
- vytváření vztahu ke kulturním hodnotám
- rozvíjení komunikativních dovedností.

Obsah činností

- činnosti individuální i skupinové v mimoškolní výchově – hra na hudební nástroj, zpěv, poslech hudby
- účast na soutěžích, příprava a nácvik na tyto aktivity
- návštěva kulturních programů- koncerty, divadlo
- příprava besídek a vystoupení pro veřejnost.

Očekávané výstupy

- používání hudebního nástroje
- správné držení těla
- zvládnutí vystoupení před veřejností
- rozvíjení smyslu pro rytmus.

Metody práce

Práce s textem, hudebním nástrojem, poslech hudby, zpěv, doprovod, modelové situace, dramatizace, rozhovory, hra, skupinová práce, improvizální techniky, besedy.

Klíčové kompetence

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví
- pečovat o svůj fyzický a duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu
- fungovat ve skupině, podílet se na skupinových činnostech, kooperovat ve skupině
- pochopit odlišný způsob života jiných etnik, skupin a náboženství.

Zájmové činnosti společenskovední a literární

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení osobnosti dítěte, jeho chápání a vnímání světa
- rozvíjení slovní zásoby dítěte, myšlenkový a jazykový rozvoj
- utváření slušného a odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- respektování společenských pravidel
- rozvoj dovedností hodnotných pro partnerský život
- rozšiřování obzoru – poznání kulturních památek, tradic, zvyků
- orientace v okolí
- oproštění od předsudků v oblasti osobní, národní a občanské identity
- tolerance a ohleduplnost k jiným lidem, kulturám, duchovním hodnotám.

Obsah činností

Činnosti v jednotlivých zájmových aktivitách

- podpora individuální čteny, skupinové práce odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly
- prezentace činností na veřejnosti
- společná setkávání s různými skupinami lidí, besedy, diskuse
- exkurze, výlety na zajímavá místa
- návštěva divadelních a filmových představení.

Očekávané výstupy

- dodržování pravidel slušného chování, společenská pravidla
- rozvoj myšlení, vnímání a komunikativních dovedností
- rozšíření všeobecného přehledu
- rozvíjení týmové aktivity a spolupráce.

Metody práce

Poslech, práce s textem, knihou, pozorování, vyprávění, rozhovor, dramatizace, diskuse, demonstrační hry, zážitkové aktivity, exkurze, skupinové činnosti.

Klíčové kompetence

- vyhledávat informace, chápat jejich smysl, dokázat je využít
- umět uvést věci do vzájemných souvislostí
- dodržovat zásady a pravidla chování, orientovat se v základních mravních hodnotách
- vnímat nejruznější situace v zařízení i mimo něj, přemýšlet o příčinách a na základě zkušeností hledat řešení
- výstižně, souvisle a kultivovaně formulovat své myšlenky v písemném i ústním projevu
- využívat získané komunikativní schopnosti k vytváření vzájemného vztahu k ostatním lidem
- využívat komunikační technologie
- respektovat odlišný způsob života jiných etnik, skupin a náboženství
- zvládat běžnou komunikaci s úřady
- diskutovat vhodně volenou argumentací.

Zájmové činnosti přírodovědné

Výchovně vzdělávací cíle

- prohlubování vědomostí o dění v přírodě
- rozvíjení poznávacích procesů
- utváření úcty k živé a neživé přírodě a zlepšení životního prostředí
- chránit přírodu a udržovat životní prostředí v mém okolí
- rozvíjení tvořivosti, citlivosti a vstřícnosti k řešení problémů životního prostředí
- prožívání přírody ve smyslu estetického cítění.

Obsah činností

Činnosti v rámci mimoškolních aktivit

- turistické a zátěžové aktivity
- využívání přírodních materiálů v tvorbě doplňků, dárků, výzdob
- pracovní aktivity na zahradě, ochrana přírody v blízkém okolí
- vycházky výlety do přírody, ZOO, botanické zahrady, parky, farmy.

Očekávané výstupy

- umí se chovat a pohybovat v přírodě
- rozlišuje základní druhy stromů
- rozlišuje základní druhy živočichů
- umí třídit odpad
- dokáže se postarat o úpravu životního prostředí ve svém okolí.

Metody práce

Pozorování, vysvětlování, názorné ukázky, instruktáž, besedy, pracovní aktivity na zahradě, ve volném přírodě, zážitkové metody, exkurze, výukové programy.

Klíčové kompetence

- projevovat pozitivní vztah k životnímu prostředí
- být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- používat získané základní pracovní dovednosti návyky v každodenních činnostech.

4.4. Sebeobslužné a organizační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

- získání a upevňování návyků a dovedností nezbytných pro slušné postavení člověka ve společnosti a jeho samostatné uplatnění v životě
- utváření hygienických návyků
- rozvoj sebeobslužných činností, dodržování zásad správného denního režimu
- rozvíjení orientace v sociálním prostředí
- respektování lidského života
- utváření slušného a odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- rozvoj komunikativních dovedností a dovedností hodnotných pro partnerský život.

Obsah činností

- osobní hygiena
 - péče o osobní hygienu,
 - důsledky špatné hygieny
 - udržování pořádku v osobních věcech
- oblékání a obouvání
 - výběr oděvu, šetrné zacházení s oděvem a obuví
 - samostatný nákup oděvu, obuvi, cenové relace

- péče o oděv, prádlo a obuv
 - praní prádla a oděvů- ruční praní, obsluha pračky
 - užívání pracích prostředků
 - žehlení prádla a oděvů
 - drobné opravy prádla
- provoz domácnosti
 - nutná vydání na domácnost – přehled o výdajích
 - základní potřeby na provoz domácnosti
 - základní vybavení bytu
 - rodinný rozpočet, jeho plánování
 - placení služeb spojených s užíváním bytu
 - hospodaření s kapesným
- úklid, údržba domácnosti a základní domácí práce
 - péče o ložní prádlo
 - úklid a údržba bytu, jednotlivých místností
 - úklid venkovních prostor
 - mytí oken, hygienických zařízení
 - obsluha domácích spotřebičů
 - praní a čištění bytového textilu
- nemoc, ošetřování nemocného, životospráva
 - první pomoc, poskytování první pomoci
 - ošetření drobných poranění
 - příznaky běžných onemocnění
 - zásady a pravidla léčby běžných chorob, dodržování léčebného režimu
 - zásady používání léčiv
 - riziko infekčních onemocnění
 - negativní účinky návykových látek
 - pravidelné lékařské prohlídky
- rodinná a sexuální výchova
 - puberta a její projevy
 - péče o dítě
 - význam lásky a sexuality
 - výběr partnera, manželství, rodičovství
 - funkční a nefunkční rodina
 - promiskuita, homosexualita, heterosexuality
 - pohlavně přenosné choroby
 - sexuální deviace
- základy vaření, příprava stravy
 - vybavení kuchyně, údržba
 - plánování jídelníčku, plánování nákupů, nákupy
 - druhy potravin, jejich využití a zpracování
 - praktické dovednosti- příprava stravy (snídaně, svačina, oběd, večeře)
 - příprava pohoštění– (návštěvy, oslavy, pohoštění v přírodě, ..)
 - zdravá výživa, negativní účinky nezdravé výživy

- společenské chování
 - chování ve společnosti- návštěva kina, koncertu, divadla..
 - zásady stolování, chování u stolu, servírování pokrmů a nápojů
 - chování mezi vrstevníky
 - jednání na úřadech, vyřizování úředních záležitostí
 - vyplňování formulářů (dotazník, žádost, objednávka, životopis,..)
 - povinnosti občanů
 - sociální péče (přehled dávek soc. zabezpečení,..)
 - stížnosti, reklamace
- doprava, cestování, telekomunikace, zásilky
 - telefonní hovor
 - jízdní a přepravní řády, vyhledání spojů
 - poštovní poukázky, zásilky, balíky
 - ochrana člověka za mimořádných okolností.

Očekávané výstupy

- Samostatná a chtěná péče o pořádek a čistotu
- samostatnost v běžných sebeobslužných činnostech
- pozitivní vztah k hodnotám
- samostatnost při řešení osobních záležitostí v běžném společenském styku
- pozitivní a zodpovědný vztah ke zdraví
- zvládnutí vyřízení běžných úředních záležitostí.

Metody práce

Vysvětlování, předvádění, demonstrativní činnosti, besedy, přednášky, videoprojekce. Zapojení dětí především do praktických činností a aktivit k získání dovedností.

Klíčové kompetence

- používat získané pracovní dovednosti a návyky v každodenních činnostech
- umět uvést věci do vzájemných souvislostí
- provádět pracovní činnosti a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický a duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- vnímat nejruznější situace, přemýšlet o příčinách a na základě zkušenosti hledat řešení
- chápat funkci zákonů a společenských norem, znát svá práva a povinnosti
- respektovat odlišný způsob života jiných etnik, náboženství a skupin
- zvládat běžnou komunikaci s úřady
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci.

4.5. Reedukační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Výchovně vzdělávací činnost směřuje k

- poznání se v různých situacích
- regulace vlastních negativních projevů chování, kultivace emočního prožívání
- potlačování citových stavů a překonávání překážek a obtíží
- rozvíjení volných vlastností
- formování postojů a orientace v mezilidských vztazích
- oproštění od předsudků v oblasti osobní, národnostní a občanské identity, respektování identity druhých
- konstruktivnímu zvládnutí konfliktů a agresivity
- překonávání překážek a řešení problémových situací
- budování důvěry a vytváření vztahu
- prohlubování dovedností potřebných k sebepoznání a sebehodnocení
- vyhledávání kompromisů.
- přijímání odpovědnosti za vlastní rozhodnutí, jednání, cítění a chování
- utváření adekvátního sebevědomí.

Obsah činností

Běžné každodenní činnosti nejrůznějšího charakteru

- režimové aktivity, rekreační i zájmové činnosti
- denní a týdenní hodnocení a sebehodnocení
- skupinové činnosti a aktivity
- skupinová a individuální terapeutická práce s dětmi
- aktivní sociální učení.

Očekávané výstupy

- nácvik dovedností potřebných pro efektivní vzorce chování
- zvládání konfliktů a náročných životních situací
- vytváření vhodných vzorců chování
- stimulace, motivace, organizace chování
- snižování obranných postojů
- modelové vytváření vhodných podnětů a situací.

Metody práce

Nastavená pravidla pro systém hodnocení a sebehodnocení dětí, vysvětlování, pohovory, terapeutické skupiny, činnost spolusprávy dětí, zážitkové metody skupinové práce, zátěžové akce, instruktáže, hry, besedy.

Klíčové kompetence

- orientovat se v mezilidských vztazích, uvědomovat si zpětnou vazbu vlivu svého chování na okolí
- rozpoznávat nevhodné a rizikové chování a uvědomovat si jeho možné důsledky
- zvládat běžné životní situace a emocionální problém, korigovat nepřizpůsobivé chování
- dodržovat zásady a pravidla chování, orientovat se v základních mravních hodnotách
- fungovat ve skupině, podílet se na společných činnostech, kooperovat ve skupině
- vnímat nejružnější situace v zařízení i mimo něj, přemýšlet o příčinách a na základě zkušeností hledat řešení
- postihnout problém, nalézt a formulovat možnosti jeho řešení a uplatnit jej v praxi
- samostatně rozhodnout a zvažovat důsledky svých rozhodnutí, nést za ně zodpovědnost
- diskutovat vhodně volenou argumentací
- chápat funkci zákonů a společenských norem, znát svá práva a povinnosti
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci.